

«کمال اطهاری» بار دادعای انتخاباتی قالیباف درباره تحقق رشد اقتصادی ۸ درصدی:

برنامه هفتم، شعار زده و بدون الگوی توسعه است

رامتین موثق

«توسعه ایرانی» به بررسی این ادعاها و ظرفیت برنامه هفتم توسعه برای تحقق آن، پرداخته است.

بابرنامه هفتم رشد ر خوری نخواهیم داشت

این اقتصاددان، در ابتدادر باره توانایی ظرفیت برنامه هفتم توسعه برای تحقق رشد ۸ درصدی اظهار کرد: این برنامه فاقد چارچوب و الگوی توسعه‌بخش است زیرا مبتنی بر اقتصاد دانش بنیان نیست.

اطهاری، گفت: یک الگوی توسعه باید این خصلت داشته باشد که بتواند جامعه دانش را با اقتصاد دانش توماند کند. اقتصاد دانش بنیان، اقتصادی است که در آن دانش نقش پیشران توسعه را بازی می کند که در این برنامه به آن پرداخته نشده.

در جامعه دانش بنیان، دانایی به توانایی فردی و اجتماعی تبدیل می شود و این با یک سیاست اجتماعی جدید قابل تحقق

است که چنین سیاستی، به رغم موجود بودن ظرفیت‌ها و مدارک،

کاندیدای چندین دوره انتخابات ریاست جمهوری، مدعی شد که این برنامه تورم را مهار می کند و به مسئله معیشت مردم نگاه ویژه‌ای دارد. همچنین از ر هگذرا اجرای آن، رشد ۸ درصدی با سهم ۳ درصدی بهره‌وری تحقق می یابد. کمال اطهاری، اقتصاددان و پژوهشگر اقتصاد توسعه، در گفت‌وگو با

تدوین نشده است. پژوهشگر توسعه با تاکید بر اینکه برنامه هفتم بسیار پراکنده و فاقد انسجام درونی است، درباره توانایی این برنامه برای رقابت پذیر کردن ایران با کشورهای دیگر عنوان کرد: باید جهت گیری مشخصی برای حضور در زنجیره جهانی ارزش داشت اما اکنون فقط بانفت و محصولات وابسته به نفت و صنایع اولیه چرخ اقتصاد می چرخد و در زنجیره جهانی ارزش حضور داریم.

او خاطر نشان کرد: این نحوه حضور ایران در زنجیره ارزش جهانی باعث می شود که رشد اقتصادی در خور نداشته باشیم و با تحریم‌ها آسیب پذیر باشیم.

برنامه هفتم شامل برنامه‌های سرهم بندی شده است

این تحلیلگر مسائل اقتصادی با اشاره به توسعه بخش نبودن برنامه هفتم، تاکید کرد که در این برنامه از همکاری اتحادیه‌های کارگری و کارفرمایی استفاده نشده است.

اطهاری تصریح کرد: برنامه‌های توسعه باید حول یک وفاق ملی شکل بگیرد، اما در برنامه هفتم این وفاق وجود ندارد.

او درباره جوانب دیگر برنامه هفتم افزود: در این برنامه به بخش کشاورزی با یک نوع سهل انگاری پرداخته شده؛ برای بخش کشاورزی باید برنامه‌ای داشت که آن راهوشمند کند که این هم بدون ورود به اقتصاد دانش بنیان ممکن نیست. برای

مثال ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار مروج کشاورزی هوشمند تربیت شوند؛ اما چنین سیاستی مشاهده نمی شود.

این پژوهشگر اقتصاد توسعه با یادآوری اینکه کشاورزی هوشمند در برنامه ششم وجود داشت اما عملی نشد، اظهار کرد: این مباحثی است که ضرورت تجدیدنظر در برنامه هفتم را حتمی می کند و باید مانند برنامه چهارم توسعه چارچوبی برای وفاق حداقلی، که وفاق کارشناسی است، برای تضمین برنامه وجود داشته باشد.

به گفته او، این برنامه علاوه بر اینکه عمدتاً تحت تاثیر شعارهایی مانند نهضت ملی مسکن است، شامل تعدادی پروژه نیز هست که صرفاً سرهم شده‌اند بدون اینکه از الگوی توسعه تبعیت کنند و جهت گیری توسعه‌آفرین داشته باشند.

کمال اطهاری در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: «برنامه هفتم توسعه توانایی و ظرفیت تحقق رشد ۸ درصدی اقتصاد را ندارد

زیرا فاقد چارچوب و الگوی توسعه‌بخش است و مبتنی بر اقتصاد دانش بنیان نیست؛ مضاف بر اینکه این برنامه مسلمانان را از تورم مبرا است

بهره‌وری نزولی شده است

این اقتصاددان درباره ادعای نقش ۳ درصدی بهره‌وری در رشد اقتصادی ۸ درصدی، بیان کرد: بهره‌وری زمانی ایجاد می شود که جامعه و اقتصاد دانش بنیان وجود داشته باشد و چون برنامه چهارم کنار گذاشته شد و در برنامه‌های بعدی به آن توجهی نشده، این جهت گیری در افزایش بهره‌وری به صورت یک امر دستگامند صورت نگرفته است.

اطهاری تصریح کرد: بهره‌وری سبیر نزولی پیدا کرده و فقط با یک اقتصاد دانش بنیان و استفاده از فناوری‌های نوین است که می تواند افزایش می یابد. او درباره مشکلات استفاده از فناوری‌های نوین در کشور، گفت: باید برنامه مشخصی برای جذب فناوری نوین در مناطق آزاد داشته باشیم و در چارچوب یک برنامه آمایشی، آن را در سرزمین منتقل کنیم اما چنین چیزی در دستور کار برنامه هفتم، مانند برنامه ششم، قرار ندارد.

این پژوهشگر اقتصاد توسعه با یادآوری اینکه برنامه ششم مزایایی مانند تشکیل کمیته‌های اقتصاد دانش بنیان داشت اما به دلیل نداشتن الگوی مناسب، این کمیته‌ها عمل موفق نشدند، تاکید کرد: برنامه هفتم باید از این ایرادات برنامه ششم عبرت می گرفت؛ اما نه تنها به تکرار آن، بلکه کل مقوله اقتصاد دانش بنیان را به یک امر حاشیهای تبدیل کرد.

جبران کاهش رانت با افزایش تورم

اطهاری در ادامه درباره ظرفیت برنامه هفتم برای کاهش تورم عنوان کرد که این برنامه مسلمانان را از تورم مبرا است. او با بیان اینکه پروژه‌های پراکنده هم‌افزایی ایجاد نمی کنند و بهره‌وری و تولید را بالا نمی برد، افزود: نه تنها باید در زنجیره جهانی ارزش حضور پیدا کرد، بلکه باید زنجیره داخلی ارزش را هم سامان داد. یکی از ایرادات الگوی توسعه پیش از انقلاب، این بود که زنجیره ارزش داخلی را به صورت کامل تشکیل نداد.

این تحلیلگر مسائل اقتصادی درباره دلیل شکل نگرفتن زنجیره ارزش داخلی اظهار کرد: بخش خصوصی است که می تواند می توانست زنجیره ارزش داخلی را با کارخانه‌های مختلف پیوند و توسعه دانش بنیان را سامان دهد، اما در سیستم فعلی، نهادهای برای تشکیل محیط نوآوری به صورت یک مجموعه کامل تشکیل نشده است.

شهرداری‌ها معنادار تراکم‌فروشی هستند

اطهاری ادامه داد: طرح‌های جامع

پژوهشگر اقتصاد توسعه: در برنامه هفتم توسعه از همفکری اتحادیه‌های کارگری و کارفرمایی استفاده نشده. برنامه توسعه، باید حول یک وفاق ملی شکل بگیرد اما در برنامه هفتم این وفاق وجود ندارد. این برنامه علاوه بر اینکه عمدتاً تحت تاثیر شعارهایی مانند نهضت ملی مسکن است، شامل تعدادی پروژه نیز هست که صرفاً سرهم شده‌اند بدون اینکه از الگوی توسعه تبعیت کنند و جهت گیری توسعه بخش داشته باشند

شهری به دلیل تراکم‌فروشی کنار گذاشته شده است. در طرح جامع شهری تهران، تشکیل محیط نوآوری در دستور کار قرار داشت اما با واژگان شعاری مانند تشکیل بوم‌زیست جاگزین شد.

او با اشاره به کج کار کردی‌ها و کج‌فهمی‌ها در جریان اصولگرایی، تصریح کرد: این کارآشهرداری‌های می توانست انجام دهند اما شهرداری‌ها معتادتر اکم‌فروشی هستند و با شعار عدم ورود شهرداری به اقتصاد، کل اقتصاد ایران را بر باد دادند.

این اقتصاددان با عنوان اینکه با این سیستم فقط تورم افزایش می یابد، تصریح کرد: در یک اقتصاد ناسالم که عقب‌گرد دارد، رانتی که حاکمیت می تواند جذب کند کاهش می یابد و این کاهش را با تورم جبران می کند.

سهم مردم از یارانه‌ها زیر ادرصد است

اطهاری سیستم مالیاتی را در تضاد با معیشت مردم دانست و گفت هنگام تعیین وضع سیستم مالیاتی باید توجه کرد که پشتیبان اقتصاد جامعه دانش بنیان باشد اما چنین روندی ننداریمی و وقتی درآمد نفت دولت کاهش می یابد، مالیات‌ها را بدون توسعه بهره‌وری افزایش می دهد. او درباره یارانه‌ها نیز افزود: دولت می تواند یارانه را برای آموزش و مهارت اقتصاد دانش بنیان جهت‌دهی کند، اما صرفاً پول پاشی می کند که در عمل ناموفق بوده و سهم یارانه‌ها در درآمد مردم بسیار ناچیز و زیر ۱ درصد است.

اطهاری در پایان خاطر نشان کرد: هیچکدام از این مسائل به صورت جدی در دستور کار برنامه هفتم نیست و به مسائل مهم به صورت شعاری پرداخته شده است.

خبر اقتصادی

مرکز آمار:

رشد اقتصادی بدون نفت ۳٫۴ درصد شد

رشد محصول ناخالص داخلی (GDP) در سال ۱۴۰۲ به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰، معادل ۵٫۷ درصد محصول ناخالص داخلی ۳٫۴ درصد محصول ناخالص داخلی بدون نفت بوده است. به گزارش مرکز آمار ایران، رشته فعالیت‌های گروه صنایع و معادن ۶٫۹ درصد، گروه خدمات ۵٫۷ درصد و گروه کشاورزی منفی ۲٫۲ درصد نسبت به سال ۱۴۰۱ رشد داشتند. بررسی رشد اجزای تقاضای نهایی در سال ۱۴۰۲ نسبت به مدت مشابه سال قبل نشان می دهد، هزینه مصرف نهایی خصوصی ۵٫۲ درصد، هزینه مصرف نهایی دولت ۱۶٫۷ درصد، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص ۴٫۸ درصد، صادرات کالا و خدمات ۱۳٫۰ درصد و واردات کالا و خدمات ۹٫۵ درصد رشد داشته است.

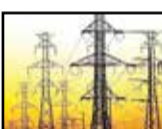
وزارت اقتصاد:

سوداگران باید مالیات بر عایدی سرمایه بپردازند

وزارت امور اقتصادی و دارایی در گزارشی پیرامون محاسبه مالیات بر عایدی سرمایه آورده است: نقطه هدف قانون مالیات بر عایدی سرمایه جلوگیری از سوداگری در بازار دارایی‌هاست؛ ضمن اینکه جامعه هدف این قانون زیر دو پایه در صداست و آن هم افرادی که از سوداگری درآمد کسب می کنند، به گزارش خبرگزاری مهر، در این گزارش تاکید شده: ذکر این نکته که افزایش ارزش دارایی افراد نه به دلیل فعالیت‌های اقتصادی و در سایه رونق، بلکه در سایه افزایش قیمت‌ها و تورم ایجاد شده است و بر این افزایش ارزش مالیات وضع می شود، کاملاً اشتباه است.

مدیر عامل توانیر:

تابستان امسال ۱۰ هزار مگاوات ناترازی برق داریم

مدیر عامل توانیر با بیان اینکه میزان ناترازی در تابستان امسال حدود ۱۰ هزار مگاوات است، گفت: وزارت نیرو برنامه ریزی کرده متناسب با احداث نیروگاه جدید حدود ۳ هزار مگاوات نیروگاه فرسوده به تدریج بازنشسته شوند. به گزارش ایلنا، مصطفی رحیمی شهیدی درباره بازنشستگی نیروگاه‌های کهراندمان، گفت: وزارت نیرو برنامه ریزی کرده متناسب با احداث نیروگاه جدید حدود ۲ هزار مگاوات نیروگاه فرسوده که صرفاً در اوج مصرف مورد استفاده قرار می گیرند به تدریج بازنشسته شوند و از نیروگاه جدید کهراندمان بالا استفاده کنیم.

عضو هیات مدیره اتحادیه پوشاک از رونق قاچاق پوشاک:

پست، مهم ترین درگاه ورود کالای قاچاق است

عضو هیات مدیره اتحادیه پوشاک از رونق قاچاق پوشاک از طریق پست انتقاد کرد و گفت: پست یکی از مهم ترین درگاه‌های واردات کالای قاچاق است و باید در این خصوص تدبیری اندیشیده شود، در واقع پست به راحتی می تواند بسته‌های متعدد در سالی از یک نقطه به برای یک نفر را رصد و اختیار نهادهای نظارتی قرار دهد، به بیانی تعداد مرسولات پستی بیش از اندازه بالا، مشکوک بوده و نباید از کنار آن به راحتی عبور کرد. به گزارش مهر، مجید افتخاری تصریح کرد: ممنوعیت واردات نقش ویژه‌ای در افزایش تولید نداشته است، چرا که در سالیانی که شاهد ممنوعیت واردات نبودیم، تنها ۶۰ میلیون دلار پوشاک وارد کشور می شد، به بیانی در آن مقطع زمانی نیز شاهد واردات غیر رسمی یاهمان قاچاقی البته به کشور بودیم.

مدیر عامل کرمان موتور خبر داد:

راه اندازی شبکه تعمیرگاه خودروهایی برقی در سراسر کشور

مدیر عامل کرمان موتور اعلام کرد: در فاز نخست تعداد دو هزار اتومبیل برقی به ناوگان حمل و نقل عمومی تحویل داده شد که در نظر داریم به زودی شبکه تعمیرگاه‌های این نوع خودروها نیز در سراسر کشور راه اندازی شود. به گزارش ایلنا، سامان فیروزی با بیان اینکه در فاز اول بر اساس سیاست‌های حمل و نقل عمومی شهر تهران، تعداد ۲ هزار خودرو وارد سازمان حمل و نقل عمومی می شود، گفت: تاکسی‌های برقی تحویل رانندگان و وارد دفتر شد. او افزود: این خودروها ۹۰ میلیون تومان وام پنج ساله با کارمزد در صد به اولین سری دارندگان خودروهای فرسوده که خودروهای خود را اسقاط و درخواست خودروی جدید کرده بودند، در حاشیه مراسم تحویل هزار دستگاه به تاکسی برقی به سازمان تاکسیرانی تهران تحویل داده شد.

سیاست کنترل ترازنامه بانک‌ها و نرخ ۳۰ درصدی گواهی سپرده خاص است، اوراق، کسر از قیمت شده که طبیعتاً با افت قیمت اخزاها، نرخ‌های آن افزایش پیدا می کند.

مشاهده شد که انتشار اوراق به روش‌های نادرست و بدون توجه به الزامات و پیش‌نیازهای آن از دو منظر می تواند ضربه سختی را به بازار سرمایه وارد کند. اوراقی که در راستای کنترل تورم و کمک به اقتصاد کشور وارد چرخه شدند، در کنار سایر سیاست‌های جزیره‌ای و غلط نظیر افزایش ناگهانی و یک‌شبه نرخ بهره، سیاست‌های ضد و نقیض و مخرب برای بازار سرمایه و تأمیننگ بد انتشار، اوضاع را بدتر می کند. از سویی دیگر و با توجه به درآمد خالص ۵ همتی دولت از این محل برای سال ۱۴۰۳، احتمالاً مجدداً شاهد انتشار دوباره اوراق با مجوز شورای عالی هماهنگی سران قوا و افزایش نرخ سود اوراق برای فروش بیشتر آن خواهیم بود.

راتدبیر نیست، خود بانک مرکزی این راه را شروع کرده و اکنون در حال برخورد با بانک‌ها است.

سعدوندی تاکید کرد: به طور کلی تنظیم نرخ سود سپرده و تسهیلات بانک‌ها باید به عهده خود آنها باشد. اما در ایران نرخ سود سپرده و تسهیلات در شورای پول و اعتبار تنظیم می شود. نظام بانکی ایران در دنیا یکتاست و متأسفانه ممکن است بدترین عملکرد در بین تمام نظام‌های بانکی دنیا را داشته باشد. تعیین نرخ سود بانکی از سوی شورای پول و اعتبار، تا به حال هیچ تأثیری در کاهش فساد آشکار سیستم بانکی نداشته است.

او عنوان کرد: در شرایطی که اقتصاد کشور تورمی است، اقدام معقولانه این است که نرخ سود تسهیلات نیز افزایش یابد. اما به خاطر شوک‌هایی که در حال حاضر به اقتصاد وارد شده، مشخص نیست که انتظارات تورمی در چه سطحی قرار دارند. بنابراین هنوز نمی توان با قاطعیت در مورد وضعیت نظام بانکی اظهار نظر کرد.

همچنان تا سقف مجوز انتشار اوراق فاصله داشت و نتوانست پیش‌بینی خود از درآمد حاصل از فروش اوراق را به صورت کامل محقق کند.

از سوی دیگر پیمانکاران دولت نیز در صد فروش اوراق درید خود برآمدند اما به علت عدم وجود نقدینگی که معلول

تعیین نرخ سود، تأثیری در کاهش فساد سیستم بانکی نداشته است

او افزود: با این حال مشکل جای دیگری است. بسیاری از تسهیلات اعطا شده، به بانک‌ها بر نمی گردند اما بانک مرکزی در این مسائل سخت‌گیری نمی کند. در حال حاضر بانک‌هایی هستند که سالیان سال است که ناترازی دارند و هیچ‌گونه برخوردی از سوی بانک مرکزی با آنها نشده است. این کارشناس اقتصادی تاکید کرد: در این میان، ظاهراً همه سخت‌گیری‌ها فقط در مورد نرخ سود سپرده است. در حالی که این سخت‌گیری تناقض بسیار بزرگی است؛ چرا که بانک مرکزی دست به انتشار اوراق گواهی سپرده خاص با نرخ ۳۰ درصدی زده و مسبب این قضیه، شخص رئیس بانک مرکزی است. در این مورد باید گفت که خود کرده

اوراق گواهی سپرده با نرخ ۳۰ درصدی منتشر می کند، یک تناقض بزرگ است. علی سعدوندی در گفت‌وگو با تجارت‌نیوز، در پاسخ به این سوال که چرا بانک‌ها همچنان به سپرده‌گذاران خود سودهای بالای نرخ مصوب بانک مرکزی می پردازند، گفت: بانک‌ها تسهیلاتی می دهند که این تسهیلات به بانک بازپرداخت نمی‌شوند. به همین علت در حساب‌هایشان ناترازی دارند. به طور ویژه، این بانک‌ها در حساب بازار بین بانکی، نزد بانک مرکزی به اندازه کافی ذخایر سپرده ندارند. به همین دلیل سعی دارند تا گردش سپرده‌ها را بالا ببرند تا این ناترازی که در بازار بین بانکی وجود دارد را جبران کنند.

به گفته یک کارشناس اقتصادی، سخت‌گیری‌های بانک مرکزی درباره نرخ سود سپرده در حالی که خود این بانک

گزارش

بن‌بست اوراق در برزخ بورس:

درآمد خالص دولت از اوراق فقط ۵ همت است

دولت در حالی منابع حاصل از فروش و واگذاری انواع اوراق برای سال ۱۴۰۳ ۲۵۴ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته که ۲۴۹ هزار میلیارد تومان از آن صرف بازپرداخت اصل، سود و کارمزد اوراق مالی خواهد شد و عملاً درآمد خالص انتشار اوراق، صرفاً ۵۵ هزار میلیارد تومان خواهد بود. به گزارش اقتصاد آنلاین، دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۳، ۱۸۷ همت انتشار اوراق را برای کل سال پیش‌بینی کرد اما به دلیل سیاست‌های مخربی که در بازار سرمایه پیش گرفت، عمل‌ناتوانست این حجم از اوراق را به دلیل وضعیت

گفت و گو

کارشناس اقتصادی: